

Irti Harhakäsityksistä

KAIKKIALLA, kautta maailman, niissäkin maissa, joissa yhteiskunnallinen sivistys — henkinen taso ja taloudellinen elämä — on vielä hyvin alhaisella kannalla, näemme yhteistoimintaa, joukkotyöskentelyä kaikilla yhteiskunnallisen ja taloudellisen elämän eri aloilla. Kaikki yhteiskunnalliset laitokset, valtiokoneistot ja tuotantovälineet, olkoonpa ne sitten Afrikassa, Amerikassa tai missä maassa hyvänsä, ovat nousseet, edelleen säilyvät ja toimivat vain joukkojen yhteistoiminnan, joukkotyöskentelyn kautta ja avulla. Kaikki tuotantolaitokset, suuret tehtaat koneineen, hedelmälliset viljavainiot, kaivokset ja nep., ovat nousseet ja kehittyneet sellaisiksi, kuin ne nykypäivinä esiintyvät, vain joukkotyöskentelyn kautta. Ilman suurten joukkojen yhteistoimintaa ne eivät voisi hyödyttää ihmiskunnan jäseniä, vaan alkaisivat rappeutumaan ja lahoaisivat käyttökelvottomiksi, hyödyttömiksi muistoiksi menneiltä ajoilta. Jokainen käyttöesine, jota me tarvitsemme, ja kaikki ne lukemattomat erilaiset tavarat, joita me kulutamme ruumiimme ravitsemiseksi ja suojaamiseksi, niin kaikki ne edustavat joukkojen yhteistyöskentelyn tuloksia. Vähäpätöisiltä näyttävät napit vaatteissamme edustavat joukkojen tarkoituksemukaisen yhteistyöskentelyn tuloksia. Yksistään mitättömiltä näyttävät tulitikut, joita me tarvitsemme ja käytämme tulia tehdessämme tai savukkeita sytyttäessämme, edustavat joukkotyön tuloksia. Kaikkiin niihin sisältyy monien työläisten työtä ja hiekeä. Yksilöllä, jos he eivät ole yhteydessä, yhteistyöskentelyssä toisten yksilöiden kanssa, ei ole juuri minkäänlaista merkitystä yhteiskunnallisessa elämässä, tuotannollisessa vielä sitäkin vähemmän. Me voimme kuunnella jotain puhujaa, ihailla hänen asiallisuuttaan ja tietoisuuttaan, mutta hänkään ei voisi tietää juuri mitään sellaista, joka olisi kuulijakunnalle esittämisen arvoista, jos hän ei olisi saanut lukea ja tutkia tiedonlähteitä, tieteellisiä, historiallisia ja teoreettisia teoksia, jotka edustavat vuosisatoja — tuhansia — sitten eläneiden ja nykyaikaisten ajattelijoiden, tiede- ja valtiomiesten tutkimuksien ja havaintojen tuloksia — yhteistyöskentelyn hedelmiä.

PORVARILLINEN koulukunta yrittää jatkuvasti säilyttää työläisten mielissä sellaisen käsityksen, että kaikki ovat toisistaan riippumattomia, "oman itsensä herroja;" että kukaan ei tarvitse toisensa yhteistoiminnallista apua. Tällaiseen yksilölliseen käsitykseen kapitalistiluokan jäse-

net eivät itse luota, eivät sitä käytännöllisessä elämässä noudata. Mutta juuri siitä, sen edelleen säilymisestä työläisten mielissä, riippuu pääasiallisemmin kapitalistisen järjestelmän säilyminen. Yksilöllinen, individualistinen, käsitys elää vielä voimakkaana työläisten keskuudessa. Yksilöllinen maail-

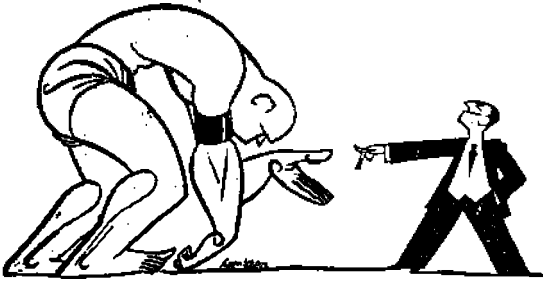
mankatsomus — käsitys — perustuu mielikuvituksiin. Ja mielikuvitukset elävät voimakkaana joukkojen keskuudessa, niidenkin joukkojen, jotka muodostuvat työväenluokan jäsenistä. "Joukkojen mielikuvitus on," sanoo Le Bon, "niinkuin kaikkien olentojen, joiden käsitykseen ei vaikuta harkinta, voimakas, toimelias ja vaikutteiltaan hyvin herkkä. Ne mielikuvat, joita joku henkilö, joku tapaus, joku tapaturma niissä herättää, ovat melkein yhtä eloisia kuin tosiesineet. Joukot ovat jossain määrin samassa tilassa kuin nukkuva, jossa, järjen toiminnan ollessa hetkeksi keskeytettynä, sieluun nousee äärettömän voimakkaita mielikuvia, jotka kuitenkin hälvenevät joutuessaan kosketukseen harkinnan kanssa. Koska joukot eivät kykene harkintaan eivätkä perusteluun, niin ei mikään ole niistä uskomatonta. Mutta juuri uskomattomimmat asiat tehoavat yleensä voimakkaimmin mieliin."

Näillä sanoilla Bon tahtoo kai kuvata järjestymättömiä joukkoja, joita tavallisesti nimitetään massajoukoiksi sekä myös katujoukoiksi. Mutta kuvannollisesti kaikki tuo sopii esimerkiksi niihin työläisiin, jotka ovat individualismiin perustuvan kapitalistisen käsityskannan, propagandan vaikutuksen alaisina. He kuvittelevat mielissään mahdottomia, sellaisia asioita, jotka eivät koskaan enää voi toteutua ja jotka ovat voittamattomassa ristiriidassa käytännöllisessä, jokapäiväisessä elämässä löytyvien ja vaikuttavien tosiasioiden kanssa. Ja he ummistavat silmänsä ja sulkevat korvansa kaikelle sille, mikä pyrkii heissä herättämään kipinöitä materialistiseen maailmankatsomukseen, tosiasioihin perustuvasta ajattelutavasta — käsityksestä.

Nykyajan historioissa, melkein poikkeuksetta kaikissa, joskaan ei kaikissa aivan yhtä naivimaisesti, puhutaan suurista yksilöistä, valtiomiehistä ja keksijöistä, aivan sellaisessa ymmärryksessä, kuin he yksilöinä olisivat olleet määräävinä tekijöinä suurien valtakuntien valtiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä sekä tuotannollisen elämän kehityksen kulussa. Mennäänpä niinkin pitkälle, että tehdään sellainen johtopäätös, jonka mukaan joku yksilö olisi saanut aikaan vallankumouksen. Esimerkiksi Amerikan historioissa korostetaan sitä seikkaa, että orjuus

poistettiin jonkun yksilön tahdosta, hänen jalomielisyytensä ja ihmisellisyytensä vuoksi. Lincolnia ylistetään, jumaloidaan, orjien vapauttajana. Kuitenkin jokaisen, ken vähänkään tuntee asioita niiden todelliselta kannalta, täytyy myöntää, että orjien vapauttaminen tapahtui yksinkertaisesti siksi, että teollisuuden kehityksen kulku oli saapunut asteelle, jolloin tarvittiin "vapaita työläisiä" — palkkatyöläisiä. Orjien vapauttaminen tapahtui taloudellisessa elämässä olleiden — kehittyneiden — syiden vuoksi, eikä sen tai tuon yksilön inhimillisyyden vuoksi. Ja oikeammin sanottuna, orjia ei vapautettu, orjuutta lopetettu, vaan ainoastaan nimitys, jolla heidät yleisemmin tunnetaan, muutettiin kauniimmalta kuulostavaksi.

Samoin historioissa annetaan James Wattille tunnustus höyrykoneen keksimisestä ja vakuutetaan, että se sai aikaan "vallankumouksen" teollisuuselämässä. Watt, joka sai patentin höyrykoneelle vuonna 1796, ei yksinäänsä, omasta alotteestaan, ilman toisten apua — yhteistyöskentelyä — keksinyt höyrykonetta. Hän vaan onnistui kokoamaan yhteen monien tiedemiesten yhteistöiminnan, joka yksistään höyrykoneen kehittämiseksi oli jatkanut satojen vuosien ajan. Marxin Taloudelliset Opit teoksen sivulla 153 sanotaan varsin sattuvasti: "Eipä itse HÖYRYKONEKAAN semmoisena kuin se keksittiin 17-vuosisadan lopulla, aikaansaanut mitään vallankumousta teollisuuden alalla. Niin tapahtui kuitenkin heti, kun ensimmäinen työkalukone, kehruukone keksittiin. Ei mikään ole mauttomampaa kuin taru siitä, miten höyryvoima sattumalta keksittiin tarkastamalla kiehuva teekannua. Vesi-höyryn voima on nähtävästi ollut kreikkalaisille tunnettua jo 2000 vuotta aikaisemmin, mutta he eivät tieneet, mihin sitä käytäisivät. Myöhemmin sitä käytettiin kaikenlaiseen mekaniseen leikkittelyyn. HÖYRYKONEEN keksintö sensijaan on todellisten, päämääränsä tuntevien henkisten PONNISTUSTEN tuote, jotka nojautuivat entisiin kokeisiin, ja se oli mahdollinen vasta silloin kun käsiteollisuus oli hankkinut sille TEKNILLISIÄ EDELLYTYKSIÄ, ennenkaikkeariittävän määrän taitavia konetyömiehiä sen valmistamiseksi. Lisäksi se oli vasta sil-

Järjestymätöin ja luokkatiedotoin työ itsearvokkuuttaan ja voimaansa tuntemattomana taipuu itseään paljon heikomman voiman edessä.

loin mahdollinen, kun TARVE oli herättänyt MIELENKIINTOA uusien käyttövoimien suhteen. Siten oli laita niinpian kun TYÖKONE oli keksitty.”

Varsinaisen höyrykoneen esihistorian me voimme sanoa lähteneen vuodesta 120 e. K:sta, jolloin eräs Hero, Alexandriasta, onnistui valmistamaan yksinkertaisen höyrykoneen, jota hän käytti pumpussa. Ja noin sata vuotta ennen Wattin aikaa, Savery ja Worcester nimiset keksijät valmistivat höyrykoneet, joita he käyttivät pumppauksessa. Vuonna 1705, siis myös paljon ennen Wattin keksintöä, Newcomen keksi höyrykoneen, jota myös käytettiin pumppauksessa. Myönnettävästi Wattin keksimä höyrykone oli toisia, sitä ennen keksittyä, huomattavasti parempi. Mutta hänenkään keksimällä höyrykoneella ei olisi ollut mahdollisuuksia voittaa alaa, jollei teollisuuden kehitys olisi siihen mennessä saapunut asteelle, missä tuli välttämättömästi tarpeelliseksi saada kunnollinen käyttövoima. Wattilla oli käytettävänä kaikki auttavat mahdollisuudet. Hän kuului Glasgowin yliopiston henkilökuntaan, joista yhtenä sopii mainita tr. Black, latenttisen lämmön havaittaja. Watt sai käyttää hyväksensä jäljennöksiä kaikista hänen aikaansa ennen keksityistä höyrykoneista, joita oli useampia. Lyhyesti sanoen Wattin keksintö, paremmin kuin yleensä toisetkaan keksinnöt, ei ollut hänen yksilöllisen järkensä — neronsa — tuote, vaan pitkäaikaisten kokeilujen ja kauan jatkuneen kehityksen tulos, siis joukkotyöskentelyn saavutus.

Kaikki se sivistys ja hyvinvointi, mitä me näemme ihmiskunnan käytettävänä tällä kertaa, on saavutettu vain joukkotyöskent-

telyn kautta. Jokainen menneinä aikoina elänyt sukupolvi on parantanut mahdollisuuksiensa mukaan tuotannon välineitä ja jättänyt ne lapsilleen, jotka taas vuorostaan ovat tehneet samoin, kuin esivanhempansa, palvelleet ihmiskuntaa. Näihin teknikan ja työn saavutuksiin on koottu kaikkien aikojen työläisten hikeä ja verta, kyyneliä ja kärsimyksiä, taitoa ja neroa. Ihmiset ovat valmistaneet ja käyttäneet työaseita kauan, aina kivikaudelta saakka, joka historioiden mukaan oli yli satatuhatta vuotta sitte. Työaseet luonnollisesti olivat yksinkertaisia ja puutteellisia ensin alussa. Mutta jatkuvien parannusten ja kokeilujen, työn ja järjen yhteistoiminnan avulla, ne ovat kehittyneet sellaisiksi, kuin ne tällä kertaa esiintyvät kapitalistisessa suurteollisuudessa. Työvälineet, kaikki ne lukemattomat monenlaiset koneet, jotka palvelevat ihmiskuntaa tällä kertaa, eivät ole vielääkään saavuttaneet “viimeistä huippuaan.” Ja eivät koskaan sitä tule saavuttamaan. Aina tehdään uusia keksinnöitä ja parannuksia ja ne osaltansa yhä vain jouduttavat, tekevät mahdolliseksi, uusien keksintöjen ja parannusten toteuttamisen.

Kaikki ihmiset, jotka ovat osallistuneet yhteiskunnalliseen tuotantoon, ovat olleet hyödyksi ja välttämättömiä sen saavuttamille parannuksille. Jokainen on tehnyt osansa. Me emme voi erikoista “kunnian kruunua” kenellekään antaa. Olettakaamme, vain esimerkin vuoksi, että kolme miestä joutuu nostamaan kiven, joka painaa kaksi ja puolisataa paunaa. Edelleen olettakaamme, että kaksi näistä kolmesta miehestä voi nostaa sata paunaa kumpikin ja kolmas vain viisikymmentä paunaa. Näin ollen näistä miehistä ei yksikään voi yksin nostaa siirrettäväksi määrättyä kiveä, mutta kaikki yhdessä nostaa he voivat sen tehdä. Kun työ on tehty, kivi siirretty, niin kuka näistä kolmesta nosti kiven? Ei kukaan yksistään, vaan kaikki yhdessä. Siis heikomman miehen työvoima, vaikka hän voi nostaa vain viisikymmentä paunaa, oli yhtä välttämätön kuin toisten, jotka voivat nostaa sata paunaa kumpikin.

Yhteistoiminta — joukkotyöskentely — on välttämätöntä kaikkialla, vaikka usein yksilöille annetaan tunnustus yhteistoiminnan

tuloksista. Samoin joskus yksilöt asetetaan vastuunalaiseksi joukkojen vastuunalaisuudesta. Esimerkiksi vain voisimme mainita rautatieliikenteen. Usein kuulemme sanottavan, että junankuljettajan, matkustajajunan nimittäin, vastuunalaisuudesta riippuu satojen matkustajain henget. Tosiasia kuitenkin on, että junankuljettaja ei voisi turvallisesti viedä matkustajia karpungista toiseen, jollei hän työskenteleisi satojen toisten työläisten kanssa yhdessä. Ne työläiset, jotka rakentavat rautatievaunut, veturit, rautatiet ja pitävät ne käyttökunnossa, ovat yhtä vastuunalaisia matkustajain turvallisuudesta ja mukavuudesta, kuin junankuljettajakin.

Koneteollisuusajakausi — suurtuotanto — vaatii joukkotyöskentelyä ja keskinäistä kuria paljon enempi, kuin entiset aikakaudet, ne ajat, jolloin käsityöläisyys oli yleinen, määräävä tekijä yhteiskunnallisessa tuotannossa. Kapitalistinen suurtuotanto ei voisi jatkua ollenkaan, jos suuret työläisjoukot eivät taipuisi yhteistoimintaan, visien määräysten ja menettelytapain alaisuuteen. Ei tulisi mistään valmista ja kokonaista, jos jokainen tekisi työtä, valmistaisi tuotantoprosessissa olevissa tavaroissa — tuotteissa — osansa oman mielensä ja harkintansa mukaan. Yhteistyön, eikä yksilöiden työn tuloksia ovat junat, jotka kiitävät paikkakunnalta toiselle, maan äärestä toiseen; ilmalaiivat, jotka lentävät maan äärestä toiseen, yli merienkin maasta toiseen; laivat, jotka kuljettavat tavaroita ja matkustajia yli merien maasta toiseen; autot, joita ihmiset käyttävät matkustaaksensa mukavasti ja nopeasti pitkin maanteitä ja kaupunkien katuja. Sanalla sanoen, yhteistyöskentelyn tuloksia ovat kaikki ne käyttöesineet, tavarat ja mukavuusvälineet, joita ihmiskunnan jäsenet kuluttavat ja käyttävät, välttämättömästi tarvitsevat jokapäiväisessä elämässään.

Yhteistyöskentely tarkoittaa järjestettyä toimintaa. Työläiset toimivat järjestyneinä joukkoina, eikä yksilöinä, teol-

lisuuden palveluksessa ollessaan. Ja poikkeuksetta kaikki, työläisetkin, myöntävät, että joukkotyöskentely on tuottavampaa, kuin hajanaisten yksilöiden työskentely. Mutta, vaikka työläiset tuotannollisen elämän palveluksessa ollessaan toimivat järjestyneinä — järjestettyinä — joukkoina, siten luoden rikkauksia työnantajilleen, niin he kuitenkin ovat perin hitaita oppimaan ja ryhtymään käyttämään järjestynyttä voimaa omien etujensa ajamiseksi. Järjestymisessä on voimaa. Sen luulisi kaikkien tietävän. Kapitalistiluokan jäsenet tietävät sen hyvin. Ja siksi he luokkaetujaan valvoessa noudattavat järjestyneisyyttä. He eivät toimi yksilöinä, vaan yhdistyneinä joukkoina, viime tingassa koko luokkana. Vain siksi, että he ovat järjestyneitä, kapitalistiluokan jäsenet voivat pitää työväenluokan riiston alaisuudessa. Työväenluokka on lukumääränsä ja yhteiskunnallisen merkityksensä puolesta paljon suurempi, kuin kapitalistiluokka — ehdottomasti ylivoimainen. Mutta työväenluokka ei ole järjestynyttä, se ei voi käyttää joukkotoimintaa — joukovoimaa — yhteiskunnallisia ja taloudellisia etujansa valvoessa. Työväenluokan jäsenten tulee kertakaikkiaan luopua siitä kapitalistien levittämästä käsityksestä, että jokainen ihminen voi yksilönä järjestää elämänsä ja toimeentulonsa sellaiseksi kuin itse haluaa. Järjestykäämme ja luottakaamme luokka-voimaamme, niin sitten voimme vapauttaa ihmiskunnan kapitalistisen riistovallan kahleista ja entistä tehoisemmin käyttää yhteistyöskentelyämme tuotantovälineiden edelleen kehittämiseksi — yhteiskunnallisen hyvinvoinnin lisäämiseksi. Yksilökäsitys on väärä, sillä ei ole perustaa käytännöllisessä elämässä ja siksi siitä tulee kaikkien luopua. Yksilöinä me olemme mitättömiä murusia, pieniä hiutaleita, mutta järjestymällä me voimme muodostaa suuren kokonaisuuden, sellaisen voiman, jonka edessä välttämättömästi murtuu ihmisten jokapäiväistä hyvinvointia ja toimeentuloa kahlehtivaksi muuttunut kapitalistien ylivalta.

